

О. В. Боднар

*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса*

Соціально-психологічні особливості вагітних жінок зі шкідливими звичками

Здоровий спосіб життя передбачає, що людина повинна стежити за своїм здоров'ям: правильно харчуватися, виконувати нормальні фізичні навантаження, підтримувати гігієну, не мати шкідливих звичок та інше. Особливо ретельно повинні дотримуватись правил здорового способу життя вагітні жінки, оскільки вони відповідальні за життя і здоров'я не тільки себе, а і майбутньої дитини. Окремим питанням дотримання здорового способу життя у вагітних жінок є боротьба зі шкідливими звичками.

Без сумніву вживання психоактивних речовин (наркоманія, алкоголізм, табакокуріння та інше.) має негативний вплив на протікання вагітності, а особливо на стан майбутньої дитини. [4] Частіше за все вживання психоактивних речовин супроводжується психологічними або психіатричними порушеннями у жінок і призводить до розвитку захворювань ЦНС і психологічних порушень у дітей. [5]

Жінки, які палять під час вагітності, характеризуються високим рівнем особистісної тривожності в поєднанні з високим рівнем агресії, що сприяє формуванню конфліктного типу материнства. Паління жінок під час вагітності спричиняє не тільки збільшення частоти ускладнень вагітності і випадків внутріутробної смерті плода, зростання ризику викиднів і зниження маси тіла новонароджених, але й позначається на здоров'ї дитини протягом перших 7-9 років життя відставанням психічного і фізичного розвитку. [2, 3] Г. Й. Геревич виявив пряmier

зв'язок між рівнем психоемоційного стресу, кількістю вжитих сигарет та факторами стресорного навантаження. Серед яких найбільш впливовими є: конфліктні ситуації в сім'ї, відсутність чоловіка, важкі побутові умови, нестача грошей. [1]

Вивчення соціально-психологічних особливостей вагітних жінок, зі шкідливими звичками було однією з цілей нашого дослідження. Яке проводилось на базі відділення патології вагітності та курсів з підготовки до пологів на базі пологового будинку №5 м. Одеси. Всього у дослідженні приймало участь 260 вагітних жінок, з яких у роботу було взято 227 анкет.

У ході дослідження було сформовано дві групи вагітних жінок. До першої групи увійшли жінки з патологічним перебігом вагітності, які знаходились на стаціонарному лікуванні з приводу свого стану – вони склали експериментальну групу, до якої увійшло 150 вагітних жінок віком від 16 до 41 років. Середній вік 27,47 р., (стандартне відхилення 5,35). Контрольну групу сформували 77 вагітних жінок, що відвідували інформаційні курси з приводу підготовки до пологів. У дослідженні приймали участь жінки віком від 20 до 37 років. Середній вік 28,91 р., (стандартне відхилення 3,86).

У дослідженні були використані клініко-психологічні та низка експериментально-психологічних методик.

Більшість жінок з експериментальної та контрольної групи не палили та не вживали алкоголь під час вагітності.

Було виявлено, що у вагітних жінок, які вживали алкоголь під час вагітності погіршувався соматичний стан.

При вивченні психологічних характеристик вагітних жінок у зв'язку з наявністю у них шкідливих звичок, було виявлено наступне. У групі жінок з патологічним перебігом вагітності палили жінки з вираженими ознаками імпульсивності, у них вищий рівень тривожності. Вагітні, що палять відчувають менший фізіологічний дискомфорт, а

також у них більш виражені протестні реакції на неусвідомлюваному рівні, ніж у жінок, що не палють. Для жінок, які під час вагітності вживали алкоголь, характерні прояви гіпоманічних тенденцій

Серед вагітних з фізіологічним перебігом вагітності при вивченні особливостей взаємозв'язків між шкідливими звичками і психологічними параметрами, було виявлено наступне. Вагітним жінками, які палили під час вагітності, притаманний прояв агресії у зовнішнє середовище, також вони схильні до стійкого емоційного афекту та були занурені у свій світ внутрішніх переживань, у них був вищий рівень ситуативної тривожності. Жінки, що не палили намагались показати себе у найбільш вигідному світлі. Жінки з контрольної групи, які вживали алкоголь були схильні до демонстративної поведінки. А жінки, які не вживали алкоголь під час вагітності, демонстрували тенденцію до заперечення тривоги та підвищеного фону настрою.

Список використаної літератури

1. Геревич Г. Й. Тютюнопаління та його вплив на перебіг вагітності, пологів, стан плода і новонародженого : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук : спец. 14.01.01 "акушерство та гінекологія" / Геревич Г. Й. – Київ, 2005. – 24 с.

2. Подольский В. В. Уровень психоэмоционального стресса у беременных женщин при табакокурении / В. В. Подольский, Ю. Г. Геревич // Зб. наук. праць Асоц. акушерів-гінекологів України. – К.: Фенікс, 2001. – С. 519-521.

3. Привалова П. С. Индивидуально-психологические особенности женщин, страдающие никотиновой зависимостью в период беременности [Електронний ресурс] / П. С. Привалова // Ежегодная Международная научно-практическая конференция «Психолого-педагогические

проблемы личности и общества». – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://psytolerance.info/company.php?c=1389441591&s=1391491517>.

4. Psychiatric disorders in pregnant and postpartum women in the United States. / [O. Vesga-Lopez, C. Blanco, K. Keyes та ін.]. // Arch Gen Psychiatry. – 2008. – №65. – С. 805–815

5. Zager R. Psychological Aspects of High-Risk Pregnancy [Електронний ресурс] / Ruth P Zager // Glob. libr. women's med.,. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: http://www.glowm.com/section_view/heading/Psychological%20Aspects%20of%20High-Risk%20Pregnancy/item/155#23791.